

POLSKIE FORUM OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami (PFON) działa od maja 2003 r. Jest organizacją non profit o statusie organizacji pożytku publicznego (OPP), zrzeszającą organizacje pozarządowe osób z niepełnosprawnościami oraz działające na ich rzecz w Polsce (stowarzyszenia, związki stowarzyszeń osób z niepełnosprawnościami, rodziców/opiekunów prawnych lub osób najbliższych osób z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia w reprezentacji, a także stowarzyszenia i fundacje oraz związki stowarzyszeń działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami).

W 2023 r. Rzecznik Praw Obywatelskich uhonorował Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami Nagrodą im. Pawła Włodkowica, będącą wyrazem uznania dla występowania w obronie podstawowych wartości i praw, nawet wbrew zdaniu i poglądom większości.

MISJA

Misją PFON jest jednoczenie sił społecznych i instytucjonalnych do tworzenia warunków wyrównywania szans, równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz walki z wszelkimi przejawami dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami, aby mogły żyć godnie i w pełni korzystać z praw człowieka.

CELE

Główne cele statutowe PFON to:

- wpływanie na politykę społeczną państwa oraz rozwiązania prawne decydujące o jakości życia osób z niepełnosprawnościami w wymiarze osobowym, społecznym i ekonomicznym oraz o ich równym traktowaniu, a także o wspieraniu ich rodzin,
- tworzenie płaszczyzny współpracy i jednolitej reprezentacji stowarzyszeń osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, gdy niepełnosprawność uniemożliwia samoreprezentację,
- zmienianie postaw społecznych wobec ludzi z niepełnosprawnościami – z opiekuńczych o nastawieniu wyłącznie charytatywnym na uznające godność i

wartość osoby z niepełnosprawnością, jej pozytywny potencjał oraz prawa równe dla wszystkich,

- umacnianie organizacji pozarządowych osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin oraz partnerska współpraca tych organizacji i ich związków z władzą ustawodawczą i wykonawczą szczebla rządowego i samorządowego,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi zagranicznymi i międzynarodowymi.

ZESPÓŁ EKSPERTÓW

Działalność PFON jako think tanku ma charakter ciągły i jest oparta na stałej współpracy z ekspertami z różnych dziedzin wiedzy, specjalizujących się w tematyce niepełnosprawności oraz powiązanych z nią zagadnień. W wielu przypadkach ich zaangażowanie ma charakter wolontarystyczny.

PFON stale współpracuje z grupą kilkudziesięciu specjalistów z różnych obszarów związanych z niepełnosprawnością. Wśród tych osób znajdują się uznani eksperci z zakresu realizacji praw osób z niepełnosprawnościami – prawnicy, socjologowie, ekonomiści, specjaliści rynku mediów.

W skład Zarządu PFON wchodzi osoby, które od wielu lat związane są z działalnością na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym także same osoby z niepełnosprawnościami działające na co dzień jako samorzecznicy i eksperci merytoryczni. Są to jednocześnie osoby, które mają doświadczenie w zarządzaniu organizacjami pozarządowymi.

W skład Zarządu PFON wchodzi:

- Dr Krzysztof Kurowski – ekspert w dziedzinie prawa konstytucyjnego i praw człowieka. Naukowo, zawodowo i społecznie zajmuje się prawami osób z niepełnosprawnościami. Autor wielu publikacji z tego zakresu, w tym monografii „Wolności i prawa człowieka i obywatela z perspektywy osób z niepełnosprawnościami” – pierwszej w polskiej doktrynie pozycji poświęconej kompleksowo temu zagadnieniu. Współpracownik Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przy przygotowywaniu projektu „Strategii na rzecz osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030”. Współtwórca projektu ustawy o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami. Wieloletni działacz

organizacji pozarządowych. Prezes Stowarzyszenia Instytut Niezależnego Życia. Laureat Nagrody RPO im. dra Macieja Lisa.

- Dr Anna Drabarz – ekspertka z zakresu prawa antydyskryminacyjnego i aspektów społeczno-prawnych niepełnosprawności. Współinicjatorka powstania Podlaskiego Sejmiku Osób z Niepełnosprawnościami, gdzie jako prezeska promuje skuteczne i profesjonalne rzecznictwo interesów osób z niepełnosprawnościami. Pełniła m.in. funkcję Pełnomocniczki Zarządu Województwa Podlaskiego ds. Osób z Niepełnosprawnościami. W Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej zajmowała się wdrożeniem Europejskiego Aktu o Dostępności do polskiego porządku prawnego. Od 2021 r. członkini Panelu Doradczego Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie ds. udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu politycznym, a od 2022 r. – członkini Zarządu European Disability Forum.
- Dr Monika Zima-Parjaszewska – ekspertka w dziedzinie praw człowieka, prawa konstytucyjnego i antydyskryminacyjnego, w szczególności statusu społeczno-prawnego osób z niepełnosprawnościami. Adwokatka, prezeska Zarządu Głównego Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, wykładowczyni Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, przewodnicząca Krajowej Rady Konsultacyjnej ds. Osób Niepełnosprawnych przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, członkini Rady Dostępności. Zaangażowana w działania rzecznicze środowiska osób z niepełnosprawnościami, autorka wielu publikacji, inicjatorka rozwoju ruchu self-adwokatów w Polsce, autorka szkoleń dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z tego zakresu.
- Zbigniew Worony – absolwent Politechniki Warszawskiej. Emerytowany inżynier i przedsiębiorca. Były wiceprezes Warszawskiej Izby Przedsiębiorców. Społecznik, aktywny w przestrzeniach rzeczniczych, zaangażowany w działania na rzecz systemowych rozwiązań dla osób z niepełnosprawnościami wymagających szczególnego wsparcia, m.in. w Zespole ds. Opracowywania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin przy Pełnomocniku Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych czy zespole ds. opracowania projektu Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych. Członek Prezydium Branżowej Komisji Dialogu Społecznego ds. Niepełnosprawności w Warszawie. Członek Inicjatywy Społecznej „Chcemy Całego Życia!”, wiceprezes Fundacji Inne Spojrzenie.

- Tomasz Przybysz-Przybyszewski – w latach 2006–2021 kolejno: dziennikarz magazynu „Integracja” i portalu Niepełnosprawni.pl, sekretarz redakcji portalu, szef mediów Integracji i członek Zarządu Fundacji Integracja. Pisał także m.in. do dziennika „Rzeczpospolita”, tygodnika „Przegląd” i miesięcznika „Znak”. Zdobywca I nagrody w kategorii „Pióro” konkursu Media Równych Szans oraz czterech wyróżnień w innych konkursach dla dziennikarzy. Juror Konkursu „Człowiek bez barier”. Pomysłodawca działań i akcji, inicjator badań i kampanii społecznych, konsultant aktów prawnych oraz współautor publikacji, ekspertyz i raportów dotyczących osób z niepełnosprawnościami, w tym Raportu Alternatywnego z realizacji w Polsce Konwencji ONZ o prawach dziecka. Zastępca członka KM FEREC.

Stale współpracujący eksperci:

- dr Małgorzata Franczak – doktor nauk o polityce, politolożka, specjalistka ds. dostępności; od 12 lat zaangażowana w promowanie niezależnego życia, asystencji osobistej i innych form wsparcia osób z niepełnosprawnościami, zgodnych z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnościami; koordynatorka zespołów asystentów osobistych; współautorka raportów, standardów usług wspierających oraz projektów aktów prawnych i polityk na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami;
- dr Zbigniew Głąb – doktor nauk humanistycznych (historia) i społecznych (nauki socjologiczne), kierownik Centrum Studiów nad Niepełnosprawnością i Dostępnością (Uniwersytet Łódzki). Specjalizuje się w studiach nad niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem deinstytucjonalizacji usług społecznych. Współpracuje z organizacjami pozarządowymi w tworzeniu rozwiązań w zakresie włączania społecznego osób z niepełnosprawnościami;
- Katarzyna Heba – prawniczka, adwokatka, zaangażowana także w działalność na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie prawa antydyskryminacyjnego. Brała udział w licznych projektach poświęconych wdrażaniu w Polsce Konwencji. Prowadzi szkolenia m.in. dla pracowników administracji rządowej i samorządowej, a także prezesów i dyrektorów sądów, w tym z dostępu osób z niepełnosprawnościami do wymiaru sprawiedliwości. Ambasadorka Konwencji ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami (2019), Adwokatka Roku 2022, odznaczona także przez Prezydenta RP oraz Rzecznika Praw Obywatelskich;

- dr Magdalena Kocejko – doktorka nauk o polityce i administracji, adiunkt w Katedrze Polityki Społecznej w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, socjolożka i ewaluatorka z ponad 15-letnim doświadczeniem badawczym, naukowo i ekspercko zajmuje się analizami polityki wobec niepełnosprawności, w tym głównie w obszarze prawa do niezależnego życia i uwzględnienia w politykach publicznych sytuacji kobiet z niepełnosprawnościami. Autorka i współautorka kilkudziesięciu publikacji i raportów, współpracowniczka wielu organizacji działających na rzecz wdrożenia w Polsce Konwencji;
- dr hab. Paweł Kubicki – profesor nadzwyczajny w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, gdzie kieruje Katedrą Polityki Społecznej. Specjalizuje się w analizie polityk publicznych, w szczególności w studiach nad niepełnosprawnością, migracjami i wykluczeniem społecznym, angażując się w projekty mające na celu wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami;
- Adrian Peliszko – prawnik, ekspert zajmujący się dostępnością, szkoleniowiec. Od ponad 15 lat zaangażowany w pracę organizacji pozarządowych zajmujących się działaniami na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Przez ostatnie lata pracuje na Politechnice Łódzkiej w charakterze konsultanta do spraw dostępności. Związany m.in. z Polskim Forum Osób z Niepełnosprawnościami jako szkoleniowiec i prawnik.
- dr Robert Trzaskowski – doktor nauk prawnych, adwokat, od lat działający na rzecz osób z niepełnosprawnościami i wdrażania Konwencji w Polsce. Współpracuje jako ekspert prawny z wieloma organizacjami pozarządowymi w Polsce, m.in. Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Polskim Forum Osób z Niepełnosprawnościami, Stowarzyszeniem Instytut Niezależnego Życia;
- Marcin Urbaniak – ekspert z wieloletnim doświadczeniem w pracy na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Specjalizuje się w prowadzeniu szkoleń wspierających proces usamodzielniania się osób z niepełnosprawnościami, skierowanych zarówno do wolontariuszy, rodziców, jak i samych osób z niepełnosprawnościami. Pełni również rolę coacha i kierownika ośrodka wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

DZIAŁALNOŚĆ

PFON może się pochwalić bogatym doświadczeniem w inicjowaniu partnerstw i realizowaniu działań we współpracy z podmiotami wywodzącymi się z różnych środowisk – krajowymi i zagranicznymi organizacjami pozarządowymi, administracją publiczną, organizacjami międzynarodowymi, krajowymi i zagranicznymi uczelniami i instytucjami badawczymi. Dotychczas partnerami PFON byli i są m.in.:

- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- Ministerstwo Funduszy i Rozwoju Regionalnego
- European Disability Forum
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Uniwersytet Warszawski
- Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
- Instytut Badań Strukturalnych
- Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej
- Christian Blind Mission
- Łotewskie Zrzeszenie Organizacji Osób Niepełnosprawnych SUSTENTO

DOŚWIADCZENIE

PFON od lat działa na rzecz upowszechniania idei zawartych w Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami (KPON). Podejmowane działania to m.in.:

- od 2022 r. międzynarodowy projekt „Ukraine crisis: disability inclusive response and recovery”, wspierający finansowo, informacyjnie i szkoleniowo organizacje pozarządowe pomagające uchodźcom z niepełnosprawnościami z Ukrainy;
- w latach 2021–2023, w partnerstwie z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego, ze Szkołą Główną Handlową, z Uniwersytetem Warszawskim oraz Instytutem Badań Strukturalnych, projekt „Opracowanie projektu ustawy wdrażającej Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych o proponowanej nazwie: „Ustawa o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami wraz z Oceną Skutków Regulacji i uzasadnieniem, jak też propozycji zmian legislacyjnych podążających za nową ustawą”;

- w latach 2020–2023, realizowany wraz z Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego, projekt „Wiedza drogą do aktywnego udziału w tworzeniu prawa”, którego celem było przeszkolenie ponad tysiąca przedstawicielek i przedstawicieli organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, oraz podniesienie ich kompetencji w zakresie niezbędnym do prawidłowego udziału w procesie stanowienia prawa;
- w latach 2020–2022, realizowany wraz z Polskim Związkiem Głuchych, projekt „Strażnicy dostępności”, którego głównym celem było wzmocnienie potencjału instytucjonalnego oraz eksperckiego 12 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami do prowadzenia monitoringu w zakresie tworzenia i stosowania przepisów prawa regulującego obowiązki związane ze stosowaniem zasad dostępności;
- w latach 2016–2018 projekt „Wdrażanie Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych – wspólna sprawa”, istotny etap wdrażania w naszym kraju KPON, który zakładał proces angażowania osób z niepełnosprawnościami do udziału w życiu publicznym i politycznym oraz umacnianie organizacji pozarządowych osób z niepełnosprawnościami oraz partnerskiej współpracy tych organizacji z władzą ustawodawczą i wykonawczą szczebla rządowego i samorządowego;
- w latach 2015–2016 projekt badawczy „Przygotowanie przez organizacje reprezentujące osoby niepełnosprawne diagnozy o charakterze społecznym i polityczno-prawnym dla opracowania założeń do nowej ustawy o polityce wobec osób z niepełnosprawnościami”;
- w latach 2013–2015 udział w międzynarodowym projekcie „Rekomendacje dla włączającej edukacji wyższej i zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami”;
- w latach 2013–2015, wspólnie z PFRON, POPON i KARE (irländzka organizacja osób z niepełnosprawnościami), projekt innowacyjny „Trener pracy jako sposób na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych”, z szerokim udziałem organizacji osób z niepełnosprawnościami reprezentujących wszystkie rodzaje niepełnosprawności i fundacji działających na ich rzecz, podejmujący zagadnienie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami z największymi trudnościami w wejściu i utrzymaniu się na otwartym rynku pracy.

PFON współorganizuje z instytucjami publicznymi wydarzenia o dużym znaczeniu dla środowiska osób z niepełnosprawnościami, ale także administracji publicznej i biznesu – m.in. z Biurem Parlamentu Europejskiego w Warszawie, z Komisją Europejską, z Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

PFON od 2004 r., jako jedyny pełny reprezentant Polski, należy do Europejskiego Forum Osób z Niepełnosprawnościami (European Disability Forum; EDF).

Od 2019 r. PFON jest organizatorem Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami. To ogólnopolskie wydarzenie skupia kilkadziesiąt organizacji i ruchów z całej Polski i ściąga kilkaset osób z niepełnosprawnościami na coroczne wydarzenie w Warszawie i kolejne kilka tysięcy na lokalne Konwenty Osób z Niepełnosprawnościami.

PFON był organizatorem 70-osobowej polskiej delegacji do V Parlamentu Europejskiego Osób z Niepełnosprawnościami, który 23 maja 2023 r. zgromadził w Brukseli 731 uczestników z 29 państw.

PFON był także realizatorem międzynarodowego zjazdu EDF w Polsce, tj. spotkania w dniach 15–20 kwietnia 2024 r. w Warszawie i Gdańsku 60 członków organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

REPREZENTACJA

PFON ma swoich reprezentantów m.in. w:

- Krajowej Radzie Konsultacyjnej przy Pełnomocniku Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Radzie Organizacji Pozarządowych ds. Prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej,
- Zespole ds. Reformy Systemu Pomocy Społecznej, działającym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Komitetach Monitorujących Fundusze Europejskie,
- Zarządzie European Disability Forum.

PFON bierze udział zarówno w formalnych procesach konsultacyjnych (konsultacje publiczne i społeczne), jak i w ramach własnej inicjatywy przedkłada swoje stanowiska. Jako przykłady z ostatniego roku można wskazać:

- 15 stycznia 2025 r. – uwagi do projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami;
- 13 stycznia 2025 r. – uwagi do projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji;
- 12 grudnia 2024 r. – uwagi do projektu ustawy o bonie senioralnym;
- 19 sierpnia 2024 r. – uwagi do projektu nowelizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 1 sierpnia 2024 r. – pismo do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych ws. wdrażania ustawy o świadczeniu wspierającym oraz skali ustalania poziomu potrzeby wsparcia;
- 29 lutego 2024 r. – stanowisko ws. obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej.

OFERTA THINK TANKU PFON

1. Działalność analityczno-badawcza
 - a. Przygotowywanie i realizacja badań własnych i zleconych dotyczących uwarunkowań społeczno-gospodarczych osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - b. Przygotowywanie raportów dotyczących uwarunkowań społeczno-gospodarczych osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - c. Przygotowywanie opinii merytorycznych dotyczących sytuacji osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - d. Gromadzenie i udostępnianie danych dotyczących osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
2. Działalność koncepcyjna w zakresie polityk publicznych
 - a. Przygotowywanie propozycji zmian w dokumentach dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - b. Przygotowywanie oceny zgodności z Konwencją ONZ działań, inicjatyw, projektów, funkcjonowania instytucji w obszarze osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - c. Przygotowywanie i opiniowanie projektów dotyczących osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
3. Doradztwo w zakresie problematyki niepełnosprawności

- a. Doradztwo i consulting w obszarze sytuacji społeczno-gospodarczej osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - b. Doradztwo w tworzeniu materiałów dotyczących osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - c. Przygotowywanie dokumentów strategicznych dotyczących polityki podmiotów publicznych i prywatnych na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - d. Doradztwo dla podmiotów publicznych i prywatnych z zakresu dostępności, zatrudnienia i polityki antidyskryminacyjnej
4. Organizacja wydarzeń i działalność upowszechniająca
- a. Organizacja konferencji i seminariów eksperckich dotyczących osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - b. Wsparcie w znalezieniu ekspertów na seminaria, konferencje, szkolenia
 - c. Organizacja szkoleń dotyczących różnych aspektów niepełnosprawności
 - d. Usługi wydawnicze dotyczące obszaru osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - e. Udzielanie eksperckich opinii, konsultacji, wywiadów mediom oraz innym podmiotom publicznym i prywatnym
5. Działalność rzecznicza
- a. Rzecznictwo na rzecz włączania przepisów Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami we wszystkich obszarach życia społeczno-gospodarczego kraju
 - b. Przygotowywanie propozycji ustaw i rozporządzeń dotyczących funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia
 - c. Udział w procesie legislacyjnym projektów aktów prawnych dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia, w tym analizowanie, opiniowanie ustaw i rozporządzeń

GŁÓWNE OBSZARY TEMATYCZNE THINK TANKU PFON

1. Mechanizm wdrażania w Polsce Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami
Konwencja została ratyfikowana przez Polskę w 2012 roku. PFON od lat zabiega o jej pełne wdrożenie, a kulminacją tych działań był udział w projekcie „Ustawa o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami wraz z Oceną Skutków Regulacji i uzasadnieniem, jak też propozycji zmian legislacyjnych podążających za nową ustawą”. Projekt ten zawiera pakiet rozwiązań, które pozwolą na pełne wdrożenie Konwencji ONZ w polskim systemie prawnym. Został przygotowany

zarówno projekt ustawy, jak i projekt rozporządzeń, a także uzasadnienie i ocena skutków regulacji. Jest to zatem kompleksowy materiał gotowy do rozpoczęcia procesu legislacyjnego.

2. Zgodność Funduszy Europejskich z Konwencją

Zgodnie z umową partnerstwa Rzeczypospolitej Polskiej z Unią Europejską, zgodność z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, a także komentarzami generalnymi do niej, w tym zwłaszcza Komentarzem Generalnym nr 5, jest warunkiem realizacji wszystkich projektów ze środków unijnych. PFON zapewnia ekspercką wiedzę pozwalającą na wsparcie beneficjentów w prawidłowym wdrażaniu projektów ze środków europejskich. Warto przy tym zauważyć, że przedstawiciele PFON są członkami Komitetów Monitorujących pięciu Programów Operacyjnych.

3. Inkluzywna legislacja

PFON od lat wykorzystuje wszystkie możliwości wpływania na proces legislacyjny w obszarze praw osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Nasze bogate doświadczenie w tym zakresie umożliwia ocenę projektów ustaw i rozporządzeń, nie tylko od strony merytorycznych treści tych dokumentów, ale także od strony włączenia społecznego w cały proces legislacyjny środowisk będących głównymi odbiorcami przygotowywanych zmian prawnych. Dzięki naszemu wsparciu każdy projekt ustawy i rozporządzenia będzie spełniał wymogi Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami.

4. Edukacja włączająca

Jednym z podstawowych wymogów stawianych Polsce przez Konwencję ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami jest wdrożenie do systemu edukacji rozwiązań gwarantujących uczniom z niepełnosprawnościami możliwość kształcenia w modelu edukacji włączającej. Polega on na zapewnieniu możliwości nauki w ogólnodostępnych placówkach oświatowych, przy odpowiednim wsparciu. PFON dysponuje wiedzą ekspercką umożliwiającą ustalenie rozwiązań zapewniających uczniom z różnymi rodzajami niepełnosprawności możliwość efektywnej nauki w szkołach ogólnodostępnych.

5. Świadczenia i usługi społeczne

Problematyka odpowiedniego systemu świadczeń i usług społecznych jest kluczowa dla oceny zgodności funkcjonowania na poziomie samorządowym i krajowym państwa, które ratyfikowało Konwencję. System świadczeń i usług można i należy rozpatrywać na każdym poziomie – zarówno w skali

ogólnopolskiej, jak i lokalnej. Wymogi co do zgodności usług z Konwencją zostały wskazane w Komentarzu Generalnym nr 5. Jest to m.in. indywidualizacja czy brak obowiązkowego pakietowania usług. PFON dysponuje wiedzą ekspercką umożliwiającą zaprojektowanie systemów usług i świadczeń społecznych w taki sposób, by spełniał on warunki wynikające z Konwencji.

6. Mieszkalnictwo

Zapewnienie dobrego systemu mieszkalnictwa dla osób z niepełnosprawnościami, w tym mieszkalnictwa ze wsparciem, jest jednym z kluczowych elementów do zapewnienia tym osobom rzeczywiście równych praw w społeczności lokalnej. Należy zauważyć, że niezgodne z Konwencją są wszelkie rozwiązania przewidujące tzw. mieszkalnictwo grupowe, nawet w małych społecznościach. Dopuszczalne są natomiast zespoły indywidualnych mieszkań z częściami wspólnymi, jednak bez obowiązku korzystania z nich. Ekspertka wiedza PFON pozwoli na wsparcie organizatorów różnych form mieszkaniowych w zapewnieniu zgodności z Konwencją.

7. Deinstytucjonalizacja

W Polsce wciąż powszechne jest prowadzenie ośrodków czy instytucji przeznaczonych do zamieszkania osób z niepełnosprawnościami, np. domów pomocy społecznej. Jest to niezgodne z najnowszymi standardami światowymi, w tym z Konwencją. Nakłada ona obowiązek przeprowadzenia procesu tzw. deinstytucjonalizacji, czyli odejścia od instytucji na rzecz odpowiedniego wsparcia osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym. Ekspertki PFON mogą pomóc w zaprojektowaniu i dobrym przeprowadzeniu tego procesu.

8. Uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu politycznym i publicznym

Jednym z podstawowych warunków służących zapewnieniu równych praw osób z niepełnosprawnościami jest wprowadzenie rozwiązań zapewniających im efektywne uczestnictwo w życiu politycznym i publicznym. Rozwiązania te mogą być różnorodne, np. zapewnienie tłumacza polskiego języka migowego, tekstu łatwego do czytania, napisów, asystencji osobistej, rozwiązań informatycznych, np. dla osób z niepełnosprawnościami manualnymi, informacji dostępnej dla osób niewidomych i słabowidzących. Ekspertki PFON wesprą w stworzeniu pakietu rozwiązań zapewniających osobom z różnymi niepełnosprawnościami pełne uczestnictwo w prowadzonych procesach.